

dávkou nakládati a také ovšem ne ku jejímu přihlášení ku rozvrhovému roku a pak k rekursu proti rozvrhovému usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud nepřiznal rekurentu oprávnění k rekursu do rozvrhového usnesení a pro nedostatek tohoto oprávnění odmítl rekurs právem. Postupem pohledávky (§§ 1392 a násl. obč. zák.) přestane postupitel býti věřitelem a na jeho místo vstupuje jiný věřitel. Rekurent, přihlašuje pohledávku k rozvrhovému roku, oznámil, že postoupil svou pohledávku Karlu S-ovi. Podle toho, co o postupu bylo uvedeno, rekurent přestal býti věřitelem, nebyl již oprávněným účastníkem rozvrhového řízení a důsledkem toho ani rekurs do rozvrhového usnesení mu nepříslušel (§§ 286 a 234 ex. ř.). Stanovisko rekurentem v dovolacím rekursu zastávané, že přes oznámený postup pohledávky právo k rekursu měl, není tedy správné.

Čís. 6278.

Při vyúčtování společných obchodů příležitostně společnosti jest vedoucí účastník povinen (čl. 270 obch. zák.) předložiti o jednotlivých položkách doklady, mezi něž náleží také obchodní knihy.

(Rozh. ze dne 15. září 1926, Rv I 124/26.)

Žalující banka nakoupila se žalovaným na společný účet zboží, jež žalovaný rozprodal. Žalobě, by žalovaný byl uznán povinným předložiti žalobkyni řádné vyúčtování všech výdajů a příjmů se všemi doklady, týkajícími se společných obchodů, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolatelka vytýká rozsudku odvolacího soudu jen nesprávné právní posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.), jež spatřuje v tom, že odvolací soud právě tak jako soud první stolice, vykládaje mylně předpis čl. 270 obch. zák., uložil žalované firmě, by při složení účtu předložila také obchodní knihy a ostatní doklady, ač prý dle uvedeného zákonného předpisu povinnost vedoucího účastníka nesahá dále, než aby předložil vyúčtování a sdělil doklady. Teprve kdyby druhý účastník, zde žalobkyně, činila proti jednotlivým položkám výtky, mohlo by prý býti, a to jen ve sporu, uloženo žalovanému, by o sporných položkách předložil doklady. Takovými doklady jsou prý ostatně jen účty, stvrzenky atd., nikoliv však obchodní knihy. Jde tedy o otázku, zda jest vedoucí účastník při vyúčtování společných obchodů povinen jednotlivé položky také doložiti, t. j. umožniti druhému účastníku, by v doklady nahlédl a je prozkoumal,

tedy zda musí doklady předložit, či stačí-li jen, aby k nim poukázal, a zda jest mezi doklady počítati také obchodní knihy vedoucího účastníka. V obou směrech jest přisvědčiti názoru odvolacího soudu. Vyúčtování společných obchodů musí býti takové, by splnilo svůj účel. Účelem jeho jest, poskytnouti druhému účastníkovi možnost, by prozkoumal, zda vedoucí účastník ve všem dostal své povinnosti, jak se obchody vyvíjely a jaký byl jejich konečný výsledek. Správného přehledu může však druhý společník nabýti v těchto směrech jen tehdy, má-li po ruce přesné a úplné doklady k jednotlivým položkám. Příčilo by se zásadám poctivého obchodního styku, kdyby se druhý účastník musil spokojiti prostým poukazem k jakýmsi dokladům vyúčtovaných položek a snad teprve sporem se musil domáhati jejich předložení, by v ně mohl nahlédnouti. To jistě zákon slovy »Mitteilung der Belege« v čl. 270 obch. zák. nemíní a použil tohoto obratu, hledě k účelu tohoto ustanovení, v témž smyslu jako v čl. 160 a 253 obch. zák., totiž, že doklady jest předložiti. Plyne to však také ještě z této další úvahy. Spolčení se k provozování jednotlivých obchodů, t. zv. příležitostná společnost jest upravena čl. 266 a násl. obch. zák. a platí o nich podpůrně i předpisy 27. hlavy druhého dílu obč. zák. Kde tedy obchodní zákon nemá zvláštního ustanovení, nutno použiti těchto předpisů (čl. 1 obch. zák.). Čl. 270 obch. zák. praví jen, že po skončení společných obchodů musí vedoucí účastník složit ostatním účet za současného sdělení dokladů. Jest to jen důsledkem postavení vedoucího účastníka jako mandátáře (§ 1012 obč. zák.). Dle §u 1198 obč. zák. musí to býti účet řádný, tedy nikoli předložení prosté uzávěrky (balance), o níž se zmiňuje § 1200 obč. zák. Již z tohoto protikladu je zřejmo, že řádný účet není pouhou snůškou příjmů a vydání, nýbrž že musí býti také doložen (srv. Zeiller III. str. 557, Schey, Obligationenverhältnisse § 80 a pozn. 19). Že i obchodní knihy vedoucího účastníka nutno pokládati za doklad o celém vývoji společného obchodu, vychází již z povahy věci, ale plyne i ze zákona. Žalovaný jest kupcem plného práva a jako takový povinen, aby vedl obchodní knihy, které mají poskytovat věcný a úplný obraz celého jeho obchodování (čl. 28 obch. zák.). Musí proto býti v knihách žalovaného vyznačeny také obchody, jež prováděl na společný účet se žalobkyní a nemůže žalovaný nahlédnutí v ně žalobkyni odpírati. Jakým způsobem žalovaný obchody ty v knihách vyznačil, jmenovitě, zda je vedl odděleně, jest jeho věcí a nemůže okolnost tato míti vlivu na posouzení otázky, zda žalobkyni přísluší právo, by za účelem přezkumu správnosti předloženého účtu, ovšem jen v tomto rozsahu, t. j. pokud jde o zápisy, týkající se společných obchodů, nahlédla v obchodní knihy žalovaného. To plyne již ze zásady čl. 40 obch. zák., neboť povšechné výrazy »Gesellschaftsteilungssachen« a »Gütergemeinschaftsangelegenheiten« nutno vztahovati na všechny společnosti v obchodním zákoně zmíněné, tudíž také na spolčení k provozování jednotlivých obchodů, a nelze je obmeziti jen na vlastní společnosti obchodního zákona, zvláště když právo účastníků těchto společností, nahlížeti v obchodní knihy společnosti, jest zvláště upraveno v čl. 105, 160 a 186 obch. zák.